

رهشنسوی دهستوری ئیسلامیه کان و قەومیه کان جەخت لە سەر پیویستى خەبات بۆ بە شکست کیشانی دەکات

ھینانەپیشى مەسەلەی دەستور، ھەر وەک لە پیشتىدا جەختمان لە سەر كردووە، ئەلگەيەكە لە زنجيرە سیاسەتە کانى ئەمریکا بۆ بەرپاكرىنى جەنگ و داگىركارى لە عىراقدا. پىلانىكە بۆ سەپاندى ياساكانى دارستان بە سەر دانىشتوانى ئەم وولاتەدا لەم ھەلومەرجە كارەساتبارە ئىستادا. ئەمە كارىكە بۆ سەپاندى دەسەلات و ياساكانى تاقمە ئیسلامى و قەومیه کان بە سەر كۆمەلگەدا. ئەمە فىلىكە بۆ بالۇكىرىنەوەي خۆشباوهەری و بازدان بە سەر مەسەلە بىنەپەتىيە کانى جەماوهەردا كە بىتىيە لە داگىركارى و تىرۇرۇ نەبوونى ئاسايىش و بەم جۆرەش سينارىيۆى درېژەدان و جىتىگىر كىرىنى ھەلۈمەرجى كارەساتبارى ئىستايە.

ئەم پېۋەزىيە بە دەستور ناوى دەبىرىت و ھەلگىرى ئەو ناوهرۆكە كۆنەپەرسنانە دوواكە و تووانەيەيە، بەلگەيەكى ئاشكرايە بۆ ئەم پاستيانە. دەستورىك كە لە سەر بىنەماي ئیسلام بىت لە گەل ھىچ كۆمەلگەيەكى بە شەريدا ناگونجى و پېڭەيەكە بۆ گۇپىنى عىراق بە ئىرمان و ئەفغانستانىيىكى تر. دەستورىك لە سەر پارچە كىرىنى كۆمەلگە با بە پىيى پىتىناسە ساختەي تايىفي و قەومى دابىمەزىيت و پىشت بە دامالىنى ھەويەي ئىنسانى بېستى و بىسپىتە وەو لە جياتى جەخت كردن لە سەر ھەويەي ھاولاتى بۇون، ئەندامانى كۆمەلگە بەپېنى ھەويەي ھۆراوجۆرى مەزەبى و قەومى و دينى دابەش بکات، تىايىدا باس كردن لە ئازادىيە کان و مافە کانى ئىنسان تەنها گالتەجاپى و مایە پۇوچىيە.

ئاشكرايە كە ياساكانى ئیسلام لە گەل ئازادىيە فەردى و كۆمەلەتىيە کان و مافە بىنەپەتىيە کانى ئىنساندا نايەتە وە بەلگو بە ئاشكرا بە بۇویدا ئەوھەستىتىتە وە. دانانى شەريعەتى ئیسلام وەك سەرچاوهەكى سەرەكى ياسادانان و قەدەغە كىرىنى ھەر ياسايدىك كە پېچەوانە ئە حكامە کانىيەتى، كە مەلاكان ئەيناسىن و لېكىئە دەنەوە، پۇوچى ھەموو دەربىنە کانى سەبارەت بە ئازادى و مافە کانى مەرۆف كەلە دەستورە كەدا باسيايان لىيە كراوهە، دەرەخات و لەھەر مانايەكىش خالىيان ئەكتە وە.

ئەو شەپەرى لە نىيۆن تاقمە ئیسلامىيە شىعىيە کان كلېپى سەندووە، كە بە ھۆيە وە جىڭاكانى ژيانى خەلکىان كردووە بە مەيدانى كوشتارگا، ئەو ھەپەشەو پەيامانەش كە تاقمە ئیسلامىيە سونىيە کان دەرىدەكەن و خەلکى مەدەنی بەرەم دەرگاكانى نەخۆشخانە کان و بىنکە کانى گواستنەوەي گەشتىارانىيان كرۇقە ئامانجى خۆيان، وە ھەولى قەومىيە كوردىيە کان بۆ جولاندىنە هەستى قەومى و پەگەزپەرسى لە نىيۆ جەماوهەری كوردىستاندا و وەعدو بەلېنى بوشى ملهوور لە پىتىا سەپاندى شەپېك بە سەر ھاولاتىياندا لە سەر پايەي ھەويەي ھۆيەبى، وە بە زمانتىكى كاوبقىيانە تەنها ئىختىارى ئۇوهى بۆ لايەنگرانى مەزەبى سونى ھىشتە وە كە يان بە ئاشتى دابنىش و يان شەپىيان لە دىز ئەكرى، ئەمانە ئەنجامى سىياسى و ئەمنى راپستە و خۆي پېشىيار كىرىنى ئەم پېۋەزىيەن و سەلمىنەر و بەلگەي روشن و واقعى قىسە کان و پىشىبىنىيە کانى ئېمەي و ئەمانەش سىما كانى ئايىنەيەكى پەشىن كە سينارىيۆى سەپاندى پېۋەزى كۆنەپەرسى و فاشى دەستور دەيسەپىنى.

باس کردن له ئاینده يه کى باش بۇ ئەم كۆمەلگە يه بەئى كۆتايى هىنناني كىشە بنەپەتىيەكاني ئىمكاني نى يە. دارپشتى دەستوريك كە بچووكترىن پىز بۇ ماف و ئازادى يه بنەپەتىيەكان دابنى له توانادا نى يە هەتا كۆمەلگا له جەنگ و داگىركارى و تىرۆر و نائەمنىيەت پىزگاز نەكىرىت.

ئەوهى كە بە پېۋەرە دەستور ناودە برىت برىتىيە لە ياساي سەپاندى نەبوونى و سەركوت بەسەر كىيکاراندا و برسىتى و چۆكدادان بە زەممە تكىشان. ئەم دەستورە دەستورى سەپاندى ژىرددەستەيى و تەفرەقەي جنسى بەسەر ژنان و بىمامفىيە بەسەر لاوان و منالاندا، ئەمە ياساي جياكارى قەومى و بىن بەش كردنى جەماوهرى كوردستانە لە مافى ديارى كردنى چارەنوس و ئايىنەي سياسىيان، ئەمە زىندۇو كەنەوهى دوواكە توووبىي و ياسايى كىدەنەوهى كۆنەپەرسى دينى و قەومىيە. ئەمە دەستورى دامالىنى ھەويەي ئىنسانى و گۈپىنمانە بۇ بۇونەوهى مەزھەبى و تايىفي و قەومى. ئەبىت ناودە بۇكى ئەم پېۋەرە يەو پىزسەي داراشتنەكەي كە بۇ تەزوویر كەنەنە ئيرادە و زەوتكرىنى مافە كەنمان لە ھەلبىزادنى سىستەمى دەسەلاتى ئايىنەي عىراقە، پىساوا و پەت بکىتە وە. جارييکى تر بانگە وا زتان دەكەين كە ئەم پىلانە گۆر بە گۆر بکەن، ئەمە پىلانى سوتاندى كۆمەلگە كەمانە لە ناو ئاگىرى شەپو بىن دەرەتانى بىن پەرددادا. دەستوريك بەم جۆره و لە ھەلۇمەرجىتكى ئاوا كارە ساتبارو ئالۇزدا دابپېزىت، ئىدىعاكەي بۇ پىناس كەنلى ماف و ئازادى يه كانتان تەنها گالىتەپىكىرن و گالىتەجاپىيە. وەرنە مەيدان و ھىزەكانتان لە دەورى راگە ياندى كۆنگەرى ئازادى عىراق كۆبەنەوە لە پىناو شكسىتەن بەم پىلانە و سەپاندى ئەم دەستورە كۆنەپەرسى، وە لە پىناو ديارى كەنلى ئايىنە يەكى باشتىر بۇ كۆمەلگەي عىراق.

حزبى كۆمۈنىستى كىيکارىي عىراق

27.08.2005